

๑. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๗๖๘/๒๕๓๐

พนักงานอัยการจังหวัดฉะเชิงเทรา
นางกิมเฮียง แซ่เบ๊

โจทก์
จำเลย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘
พระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓
พระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๓๗
พระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๖
พระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๑๐
พระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๒
พระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๗
พระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗

โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยปลูกสร้างบ้านพักอาศัยรुकกล้าที่ดินราชพัสดุเขตชานคลองชลประทาน โดยละเมิดกฎหมายและคำขอท้ายฟ้องได้ระบุน้ำ่าง พระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓ วรรค ๑ ซึ่งเป็นบทความผิด และมาตรา ๓๗ ซึ่งเป็นบทกำหนดโทษกับอ้างพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๗ ซึ่งให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ ทั้งได้ขอให้จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างรुकกล้า นั้นด้วย เพียงแต่โจทก์มิได้อ้างพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๒ ซึ่งให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ ทั้งมิได้อ้างพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗ ซึ่งให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗ แล้วบัญญัติความใหม่ขึ้นแทนเท่านั้น ตามความที่บัญญัติขึ้นใหม่ ยังคงเรียกว่ามาตรา ๒๓ และมาตรา ๓๗ อยู่นั่นเอง การที่จำเลยกระทำความผิดหลังจากใช้กฎหมายซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมใหม่แล้ว แต่โจทก์มิได้ระบุน้ำ่างพระราชบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว จึงมิทำให้ฟ้องโจทก์ขาดความสมบูรณ์

เมื่อฟังว่าจำเลยกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรค ๑ แห่งพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๒ และมีบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗ ศาลก็ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติการชดเชยประทานหลวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗ ได้ และให้จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รुकกล้า นั้นได้ด้วย

๒. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๘๐๔/๒๕๕๖

พนักงานอัยการจังหวัดฉะเชิงเทรา
กรมชลประทาน
นางวาสนา อารีราษฎร์

โจทก์
ผู้ร้อง
จำเลย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕

คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างรุกล้ำเขตชลประทาน ประเภท ๒ ศาลพิพากษาลงโทษจำเลย ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ.๒๔๘๕ มาตรา ๒๓, ๓๗ วรรคหนึ่ง และให้จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกล้ำออกจากเขตชลประทานชานคลอง ๑๗ มิใช่กรณีที่พนักงานอัยการ ขอให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓, ๔๔, ๕๐ ผู้ร้องซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษา เขตชลประทานชานคลอง จึงมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อให้จำเลยปฏิบัติตาม คำพิพากษาได้อีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากที่โจทก์สามารถร้องขอได้

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓, ๓๗ และให้รื้อถอนสิ่งก่อสร้างออกจากเขตชลประทานชานคลอง ๑๗ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดี ศาลชั้นต้นอนุญาต หมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการ บังคับคดีจำเลย ผู้ร้องนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปปิดประกาศเพื่อรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างแล้ว จำเลยยื่นคำร้องว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดีผิดระเบียบ และไม่ชอบด้วยกฎหมายขอให้เพิกถอนศาลชั้นต้น มีคำสั่งยกคำร้องของจำเลย

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ แผนกคดีสิ่งแวดล้อม พิพากษากลับ ให้เพิกถอนหมายบังคับคดีของศาลชั้นต้น

ผู้ร้องฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่า ผู้ร้องมีอำนาจขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาชั้นบังคับคดี โดยการยื่นคำขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีให้จำเลยรื้อถอน สิ่งปลูกสร้างออกจากเขตชลประทาน ชานคลอง ๑๗ ตามคำพิพากษาหรือไม่ เห็นว่า โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษ จำเลยฐานปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างรุกล้ำเขตชลประทานซึ่งเป็นทางน้ำชลประทานประเภท ๒ ศาลพิพากษาลงโทษ จำเลยตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓, ๓๗ วรรคหนึ่ง และให้จำเลย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกล้ำ ๓ หลัง ออกจากเขตชลประทานชานคลอง ๑๗ คดีถึงที่สุดไปแล้ว ความผิด ฐานดังกล่าวนี้เป็นความผิดฐานปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างรุกล้ำเขตชลประทาน กรมชลประทานผู้ร้องย่อมได้รับความเสียหายทั้งกรมชลประทานได้แจ้งความร้องทุกข์แก่พนักงานสอบสวน การฟ้องคดีของพนักงานอัยการ เป็นไปตามอำนาจที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษ จำเลยและให้จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากเขตชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง จึงมิใช่กรณีที่พนักงานอัยการ ขอให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๔๓, ๔๔, ๕๐ ดังที่จำเลยฎีกา กรมชลประทานซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาเขตชลประทาน ชานคลองจึงมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อให้จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษา

ได้อีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากที่โจทก์สามารถร้องขอได้ ส่วนคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๗๙/๒๕๕๙ ที่จำเลยอ้าง มีข้อเท็จจริงในประเด็นแห่งคดีไม่ตรงกับข้อเท็จจริงในคดีนี้ เพราะคดีดังกล่าวมีประเด็นแต่เพียงว่า ผู้ร้อง มีอำนาจเข้ามาดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๐ หรือไม่ ดังนั้น การดำเนินกระบวนการพิจารณาออกหมายบังคับคดีของผู้ร้องจนกระทั่งศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต ให้ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว จึงเป็นกระบวนการบังคับคดีที่ชอบด้วยกฎหมาย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ให้เพิกถอนหมายบังคับคดีของศาลชั้นต้นนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องฟังขึ้นพิพากษากลับ ให้ยกคำร้องของจำเลย ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

๓. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๗๗๑/๒๕๕๓

พนักงานอัยการจังหวัดเพชรบุรี
นายเมธี พึ่งสุจริต

โจทก์
จำเลย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ (๑), ๑๒๐
พระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๑
พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง

การกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง เป็นความผิดที่กระทำต่อรัฐ ไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนได้ แม้จะไม่มี คำร้องทุกข์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ ดังนั้น เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนคดีนี้แล้ว พนักงานอัยการ ย่อมมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๘ (๑), ๑๒๐ และ พ.ร.บ. พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๑ (๑) โดยมีต้องคำนึงว่าผู้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีจะเป็นผู้เสียหายแท้จริงหรือไม่ โจทก์จึงมีอำนาจ ฟ้องคดีนี้

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๔, ๕, ๒๓, ๒๕, ๓๗ ให้จำเลยและบริวารรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและกีดขวางทางน้ำชลประทานออกไปจากเขตทางน้ำชลประทาน จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓, ๓๗ (ที่ถูก มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง, ๓๗ วรรคหนึ่ง) จำคุก ๑ เดือน และปรับ ๑๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอ การลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙ ให้จำเลยและบริวารรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างทางน้ำชลประทานออกไป จากเขตทางน้ำชลประทาน

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษายืน

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในปัญหาข้อกฎหมายว่า

โจทก์มีอำนาจฟ้องในความผิดที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาลงโทษจำเลยมาหรือไม่ เห็นว่า การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง เป็นความผิดที่กระทำต่อรัฐ ไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนได้แม้จะไม่มีคำร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๑ ดังนั้น เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนคดีนี้แล้ว พนักงานอัยการย่อมมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๘ (๑), ๑๒๐ และพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๘๘ มาตรา ๑๑ (๑) โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีจะเป็นผู้เสียหายแท้จริงหรือไม่ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษามานั้นชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

๔. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๗๙/๒๕๕๙

พนักงานอัยการจังหวัดฉะเชิงเทรา
กรมชลประทาน
นางนารี แสงเลิศล้ำ

โจทก์
ผู้ร้อง
จำเลย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑, ๒๗๒, ๒๗๕

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓, ๔๔, ๕๐

พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕

ป.วิ.อ.มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๔๓ และ ๔๔ ให้ถือว่าผู้เสียหายนั้นเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษา ดังนั้น ผู้เสียหายที่จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาตราดังกล่าวจะต้องเป็นผู้เสียหายเฉพาะในความผิดตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๔๓ เท่านั้น อันได้แก่ คดีลักทรัพย์ ฯลฯ ผู้ร้องเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานรुकลักคลองชลประทานตาม พ.ร.บ.การชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ ไม่ใช่ความผิดตามที่ระบุไว้ตาม ป.วิ.อ.มาตรา ๔๓ ไม่ต้องด้วย ป.วิ.อ.มาตรา ๕๐ ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดี คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง, ๓๗ วรรคหนึ่ง และให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกลัก ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดี ศาลชั้นต้นอนุญาตต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งเดิม โดยให้ยกคำร้องขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดีของผู้ร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษายืน

ผู้ร้องฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ผู้ร้องฎีกาว่าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๔๓ และ ๔๔ ให้ถือว่าผู้เสียหายนั้นเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษา ดังนั้น ผู้เสียหายที่จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาตราดังกล่าวจะต้องเป็นผู้เสียหายเฉพาะในความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ เท่านั้น อันได้แก่ คดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กรรโชก ฉ้อโกง ยักยอก หรือรับของโจร แต่คดีนี้ปรากฏว่า

ผู้ร้องเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานรुकลักลอบชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ อันมิใช่ความผิดตามที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ แต่อย่างไรกรณีไม่ต้องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๐ ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดี ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ไม่อนุญาตให้ผู้ร้องเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดีนั้นชอบแล้วศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้นพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ.

๕. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๗๓/๒๕๔๙

พนักงานอัยการจังหวัดฉะเชิงเทรา
กรมชลประทาน
นายมานะ โพธิ์กระจำจ่าง

โจทก์
ผู้ร้อง
จำเลย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓, ๕๐

พระราชบัญญัติชลประทานหลวง พ.ศ.๒๔๘๕ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง, ๓๗ วรรคหนึ่ง

ป.วิ.อ. มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๔๓ และ ๔๔ ให้ถือว่าผู้เสียหายนั้นเป็นเจ้าของหนี้ตามคำพิพากษา ดังนั้น ผู้เสียหายที่จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาตามมาตราดังกล่าวจะต้องเป็นผู้เสียหายเฉพาะในความผิดตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ เท่านั้น กรมชลประทานผู้ร้องเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานรุกลักลอบชลประทานตาม พ.ร.บ.การชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ อันมิใช่ความผิดตามที่ระบุไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ ไม่ต้องด้วยมาตรา ๕๐ จึงไม่มีอำนาจขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดีเพื่อให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกลักลอบตามคำพิพากษา คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติชลประทานหลวง พ.ศ.๒๔๘๕ มาตรา ๒๓ (ที่ถูกมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง), ๓๗ (ที่ถูกมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง) และให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่รุกลักลอบผู้ร้องยื่นคำร้องขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดี ศาลชั้นต้นอนุญาต ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งเดิมโดยให้ยกคำร้องขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดีของผู้ร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ พิพากษายืน

ผู้ร้องฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องมีว่า ผู้ร้องมีอำนาจขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดีหรือไม่ ผู้ร้องฎีกาว่าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๐ นั้น ผู้เสียหายจะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ มี ๒ กรณี คือ ๑. ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สิน หรือ ๒. ใช้ราคาแก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๔๓ และ ๔๔ กรณีของผู้ร้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อแรก คือ เมื่อผู้ร้องต้องการครอบครองที่ดินหรือใช้สิทธิ ถือว่าเป็นการคืนสิทธิการครอบครองหรือเป็นการคืนทรัพย์สินนั่นเอง ผู้ร้องจึงมีสิทธิเข้าบังคับคดีในฐานะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินหรือใช้ราคาแก่ผู้เสียหายตาม มาตรา ๔๓ และ ๔๔ ให้ถือว่าผู้เสียหายเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ดังนั้น ผู้เสียหายที่จะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาตราดังกล่าวจะต้องเป็นผู้เสียหายเฉพาะในความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ เท่านั้น

อันได้แก่ คดีลักทรัพย์ วิวางราว ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กระจโขก ฉ้อโกง ยักยอก หรือรับของโจร แต่คดีนี้ปรากฏว่า ผู้ร้องเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานรुकล้ำคลองชลประทาน ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ อันมิใช่ความผิดตามที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ แต่อย่างไรก็ดี กรณีไม่ต้องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๐ ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจขอเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดี ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ไม่นอญูตให้ผู้ร้องเข้าดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดีนั้นชอบแล้ว ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น" พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียม ทั้งสามศาลให้เป็นพับ

๖. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๑๖/๒๕๔๔

พนักงานอัยการจังหวัดฉะเชิงเทรา
นางวาสนา อารีราษฎร์

โจทก์
จำเลย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕, ๒๑๙

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม พ.ร.บ. การชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง, ๓๗ จำคุก ๒ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ปรับ ๒,๐๐๐ บาท อีกสถานหนึ่ง และรอกการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แม้ศาลอุทธรณ์จะลงโทษปรับจำเลยด้วย แต่ให้รอกการลงโทษจำคุกไว้ โทษที่จำเลยได้รับตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ จึงต่ำกว่าโทษที่จำเลยจะต้องรับตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น มิใช่กรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย คดีนี้จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ จำเลยฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย จึงเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งต้องห้ามมิให้ฎีกาตามบทบัญญัติข้างต้น ทั้งข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้จำเลยมิได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นอีกด้วย ฎีกาของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ประกอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตาม พ.ร.บ. การชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๔, ๕, ๒๓, ๓๗ ให้จำเลยรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่รุกล้ำจำนวน ๓ หลัง ออกจากเขตชลประทานคลอง ๑๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตาม พ.ร.บ.การชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓ (ที่ถูกลงโทษ ๒๓ วรรคหนึ่ง), ๓๗ จำคุก ๒ เดือน ให้จำเลยรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่รุกล้ำจำนวน ๓ หลัง ดังกล่าว ออกจากเขตชลประทานชานคลอง ๑๗ ด้วย

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ปรับจำเลย ๒,๐๐๐ บาทอีกสถานหนึ่ง โทษจำคุกให้รอกการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ตาม ป.อ. มาตรา ๕๖ โดยให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ ๓ เดือน ต่อครั้ง มีกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ไม่ชำระค่าปรับจัดการตาม ป.อ. มาตรา ๒๙, ๓๐ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย ๒ เดือน ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ปรับจำเลย ๒,๐๐๐ บาท อีกสถานหนึ่ง และรอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๑ ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ จะลงโทษปรับจำเลยด้วย แต่ให้รอการลงโทษจำคุกไว้ โทษที่จำเลยได้รับตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๑ จึงต่ำกว่าโทษที่จำเลยจะต้องรับตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น มิใช่กรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลย คดีนี้จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๙ ที่จำเลยฎีกากว่า บริเวณพื้นที่ดินที่จำเลยปลูกสร้างโรงเรือนทั้งสามหลังไม่ใช่บริเวณชานคลอง ๑๗ ตามกฎหมายแต่อย่างใด และถึงแม้ว่าในบริเวณเขตที่ดินดังกล่าวจะเป็นเขตชลประทานแต่ตาม พ.ร.บ.การชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๒๓ ก็หาได้บัญญัติว่า ผู้ที่ปลูกโรงเรือนและปลูกบ้านหรือเพาะปลูกสิ่งใดในเขตชลประทาน จะเป็นความผิดและพื้นที่ดินที่จำเลยปลูกสร้างไม่ได้เป็นพื้นที่ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ การที่จำเลยปลูกโรงเรือนทั้งสามหลัง จึงไม่เป็นความผิดนั้นแล้วแต่เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงเพื่อนำไปสู่การวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย จึงเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งต้องห้ามมิให้ฎีกาตามบทบัญญัติข้างต้น ทั้งข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้จำเลยมิได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นอีกด้วย ฎีกาของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง ประกอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ พิพากษายกฎีกาของจำเลย

๗. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๓๐๘/๒๕๓๙

นางสาว ปารีชาติ พันธุ์ไม้สี

โจทก์

พระภิกษุ ฐานิส พันธุ์ไม้สี กับพวก

จำเลย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๔๙, ๑๓๕๐

พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๔, ๕, ๑๕

คลองเปรมประชากรเป็นคลองประเภท ๒ ตามพระราชบัญญัติ การชลประทานหลวงพ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๕ ซึ่งประชาชนสามารถขับเรือหางยาวที่ไม่ใช่เรือโดยสารในคลองได้ และในปัจจุบันเรือหางยาวก็สามารถแล่นในคลองดังกล่าวได้ เพราะสภาพคลองมีน้ำเต็มคลองเปรมประชากรจึงเป็นทางน้ำที่ราษฎรทั่วไปมีสิทธิใช้สัญจรไปมาได้และเป็นทางสาธารณะตามความหมาย แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๔๙,๑๓๕๐ แม้พระราชบัญญัติการชลประทานหลวงพ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๑๕ จะบัญญัติให้อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจปิดขุดลอกห้ามจำกัด หรือกำหนดเงื่อนไขในการนำเรือแพผ่านทางน้ำชลประทานก็ตามแต่อำนาจดังกล่าวก็เป็นการกำหนดไว้ เพื่อให้อธิบดีกรมชลประทานจัดการดูแลรักษาทางน้ำชลประทานเพื่อให้เกิดความปลอดภัย และเพื่อประโยชน์ของการชลประทานเท่านั้น หากทำให้ทางน้ำที่ราษฎรใช้ในการคมนาคมกลายเป็นทางน้ำที่ไม่ใช่ทางสาธารณะไม่ เมื่อดินของโจทก์มีทางออกไปสู่คลองเปรมประชากรซึ่งเป็นทางสาธารณะได้โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องเอาทางเดินผ่านที่ดินของจำเลยไปสู่ทางสาธารณะ

โจทก์ทั้งสามฟ้องว่า เดิมที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๑๔๐ โจทก์ที่ ๑ และจำเลยทั้งสองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวม ต่อมาปี ๒๕๓๑ ได้แบ่งแยกกรรมสิทธิ์ออกเป็นที่ดินหลายโฉนดโจทก์ที่ ๑ ได้กรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๑๔๐

๒๐๗๗๘ และ ๒๐๗๗๙ และขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๐๗๗๘, ๒๐๗๗๙ ให้แก่โจทก์ที่ ๒ ที่ ๓ ตามลำดับ ส่วนจำเลยทั้งสองได้กรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๙๐๗๗ ซึ่งมีคูน้ำและถนนเลียบบคูน้ำกว้างประมาณ ๕ เมตร ยาวตลอดแนวด้านทิศใต้ของที่ดินที่โจทก์ที่ ๑ เป็นผู้ทำขึ้น และผ่านเป็นทางเข้าออกสู่ถนนคลองบางสิงห์ตลอดมา เมื่อปี ๒๕๓๒ จำเลยทั้งสองร่วมกันปิดกั้นถนนเลียบบคูน้ำดังกล่าว ทำให้โจทก์ทั้งสามไม่สามารถใช้รถยนต์ ผ่านเข้าออกได้ ทิศตะวันตกของที่ดินของโจทก์ที่ ๑ ที่ ๒ ติดคลองเปรมประชากร ซึ่งมีฝักตบขวางแน่นหนา บางฤดูน้ำแห้งคลองตันเงิน น้ำเน่าเสียประชาชนมิได้ใช้เป็นทางสัญจร และโจทก์ทั้งสองไม่สามารถใช้ถนน เลียบคลองเปรมประชากรได้ เพราะถนนมีระดับสูงกว่าพื้นดินมากและต้องข้ามคลองเปรมประชากร ที่ดินของโจทก์ทั้งสามอยู่ในที่ล้อมไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะได้ขอให้ศาลพิพากษาว่าถนนเลียบบคูน้ำ กว้าง ๕ เมตร ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๙๐๗๗ ตำบลสวนพริกไทย อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เป็นทางจำเป็นแก่ที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๑๔๐, ๒๐๗๗๘ และ ๒๐๗๗๙ ตำบลสวนพริกไทย อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ห้ามจำเลยทั้งสองขัดขวางการผ่านทาง และให้จำเลยทั้งสองรื้อถอนสิ่งกีดขวางออกจาก ทางดังกล่าว ถ้าจำเลยทั้งสองไม่ปฏิบัติก็ให้โจทก์ทั้งสามดำเนินการรื้อถอนได้

จำเลยทั้งสองให้การและฟ้องแย้งว่า หลังจากการแบ่งแยกกรรมสิทธิ์ระหว่างโจทก์ที่ ๑ กับจำเลย ทั้งสองแล้ว ที่ดินของโจทก์ทั้งสามติดคลองเปรมประชากรซึ่งเป็นทางสาธารณะที่ประชาชนใช้สัญจรไปมา ที่ดินของจำเลยทั้งสองไม่มีถนนเลียบบคูน้ำ มีเพียงคันสวนกว้างประมาณ ๒ เมตร ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๙๐๗๗ ของจำเลยทั้งสองใช้น้ำจากคลองเปรมประชากร ที่ไหลผ่านที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๐๗๗๘ ของโจทก์ที่ ๒ มานานกว่า ๑๐ ปี โดยสงบเปิดเผยและด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ คูร่องสวนกว้าง ๒ เมตร ที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๐๗๗๘ ของโจทก์ที่ ๒ จึงตกอยู่ในภาระจำยอมแก่ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๙๐๗๗ ของจำเลยทั้งสอง ขอให้ยกฟ้อง และพิพากษาให้โจทก์ที่ ๒ จดทะเบียนให้คูร่องสวนกว้าง ๒ เมตร ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๐๗๗๘ ตำบลสวนพริกไทย อำเภอเมืองปทุมธานีจังหวัดปทุมธานี ตกอยู่ในภาระจำยอมแก่ที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๙๐๗๗ ตำบลสวนพริกไทย อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ของจำเลยทั้งสอง ถ้าโจทก์ที่ ๒ ไม่ปฏิบัติก็ให้ถือ คำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของโจทก์ที่ ๒

โจทก์ที่ ๒ ยื่นคำให้การแก้ฟ้องแย้งว่า โจทก์ที่ ๒ ไม่ได้ปิดกั้นคูน้ำที่ไหลผ่านที่ดินของโจทก์ที่ ๒ จึงไม่ได้ โต้แย้งสิทธิของจำเลยทั้งสอง ที่ดินของโจทก์ที่ ๒ และจำเลยทั้งสองเป็นที่ดินซึ่งแบ่งแยกจากที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๑๔๐ ยังไม่ถึง ๑๐ ปี คูร่องสวนในที่ดินของโจทก์ที่ ๒ จึงไม่ตกอยู่ในภาระจำยอมแก่ที่ดินของจำเลยทั้งสอง ขอให้ยกฟ้องแย้ง

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองเปิดทางถนนเลียบบคู กว้าง ๕ เมตร ในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๙๐๗๗ ตำบลสวนพริกไทย อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เป็นทางจำเป็นให้แก่ที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๑๔๐, ๒๐๗๗๘ และ ๒๐๗๗๙ ตำบลสวนพริกไทยอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ให้จำเลยทั้งสองรื้อถอน ประตุรั้วสังกะสีและสิ่งกีดขวางออกจากทางจำเป็น หากไม่ปฏิบัติให้โจทก์ทั้งสามเป็นผู้ดำเนินการได้ ส่วนฟ้องแย้งของจำเลยทั้งสองไม่เกี่ยวข้องกับฟ้องเดิมจึงเพิกถอนคำสั่งรับฟ้องแย้ง และมีคำสั่งใหม่เป็นไม่รับ ฟ้องแย้ง

จำเลยทั้งสอง อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ ภาค ๒ พิพากษากลับ ให้ยก ฟ้อง

โจทก์ทั้งสาม ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า เดิมโจทก์ที่ ๑ และจำเลยทั้งสองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ รวมในที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๑๔๐ ตำบลสวนพริกไทย อำเภอเมืองปทุมธานีจังหวัดปทุมธานี ต่อมาที่ดินแปลง

ดังกล่าวถูกแบ่งแยกกรรมสิทธิ์ออกเป็นหลายโฉนด โดยโฉนดเลขที่ ๕๑๔๐, ๒๐๗๗๘ และ ๒๐๗๗๙ เป็นของโจทก์ที่ ๑ ส่วนโฉนดเลขที่ ๑๙๐๗๗ เป็นของจำเลยทั้งสองต่อมาโจทก์ที่ ๑ ได้ขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๐๗๗๘ และ ๒๐๗๗๙ ให้แก่โจทก์ที่ ๒ และที่ ๓ ที่ดินของโจทก์ที่ ๑ และที่ ๒ ทางด้านทิศตะวันตกติดคลองเปรมประชากร ซึ่งเป็นทางน้ำชลประทานประเภท ๒ อยู่ในความดูแลรักษาของอธิบดีกรมชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ ปัญหาที่จะวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ทั้งสามมีว่าคลองเปรมประชากรเป็นทางสาธารณะตามความหมาย แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๔๙, ๑๓๕๐ หรือไม่ โจทก์ทั้งสามฎีกาว่า คลองเปรมประชากรซึ่งเป็นทางน้ำชลประทานประเภท ๒ กรมชลประทาน มิใช่เพื่อวัตถุประสงค์หลักคือ เก็บกักรักษาน้ำ ส่ง และระบายน้ำเพื่อการเกษตรมิใช่เพื่อการคมนาคม และการที่ประชาชนใช้คลองเปรมประชากรในการคมนาคม ก็มีข้อจำกัดโดยอธิบดีกรมชลประทานอาจปิดเปิดหรือวางระเบียบได้ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ ดังนั้นคลองเปรมประชากรดังกล่าว จึงไม่ใช่ทางสาธารณะตามความหมาย แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๔๙, ๑๓๕๐ นั้น พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า "การชลประทาน" หมายความว่า กิจกรรมที่กรมชลประทานจัดทำขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งน้ำ หรือเพื่อกักเก็บ รักษา ฯลฯ และหมายความรวมถึง การคมนาคมทางน้ำซึ่งอยู่ในเขตชลประทานด้วย และมาตรา ๕ บัญญัติว่า "เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ทางน้ำชลประทานแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือประเภทที่ ๑ ฯลฯ ประเภทที่ ๒ ทางน้ำที่ใช้ในการคมนาคม แต่มีการชลประทานร่วมอยู่ด้วย เฉพาะภายในเขตที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน ประเภทที่ ๓ ฯลฯ " นายอุดม สกุลพราหมณ์ หัวหน้าโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตเหนือ กรมชลประทาน พยานโจทก์ เบิกความว่า คลองเปรมประชากรเป็นคลองประเภท ๒ ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ ประชาชนสามารถขับเรือหางยาวที่ไม่ใช่เรือโดยสารในคลองเปรมประชากรได้ และในปัจจุบันเรือหางยาว ก็สามารถแล่นในคลองดังกล่าวได้ ซึ่งก็เจือสมกับสภาพคลองที่มีน้ำเต็มตามภาพถ่ายที่จำเลยส่งศาลดังนี้ คลองเปรมประชากรจึงเป็นทางน้ำที่ราษฎรทั่วไปมีสิทธิใช้สัญจรไปมาได้ และเป็นทางสาธารณะตามความหมาย แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๔๙, ๑๓๕๐ แม้พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๑๕ จะบัญญัติให้อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจ (๑) ปิด ฯลฯ (๒) ขุดลอก ฯลฯ (๓) ห้ามจำกัด หรือกำหนดเงื่อนไขในการนำเรือ แพ ผ่านทางน้ำชลประทาน (๑) หรือ (๒) ก็ตาม แต่อำนาจดังกล่าวก็เป็นการ กำหนดไว้เพื่อให้อธิบดีกรมชลประทานจัดการดูแลรักษาทางน้ำชลประทานเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและเพื่อ ประโยชน์ของการชลประทานเท่านั้น หากทำให้ทางน้ำที่ราษฎรใช้ในการคมนาคมกลายเป็นสภาพ เป็นทางน้ำที่ไม่ใช่ทางสาธารณะไม่ ดังนั้น ที่ดินของโจทก์ทั้งสามจึงมีทางออกไปสู่ทางสาธารณะได้ โจทก์ทั้งสาม จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องเอาทางเดินผ่านที่ดินของจำเลยทั้งสองไปสู่ทางสาธารณะ พิพากษายืน